

Jordbrukarhushållens inkomster

2002

(t.o.m. inkomståret 1998 ”Jordbrukarnas nettointäkter m.m.”)

JO0903

A. Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

JORD- och SKOGSBRUK, FISKE

A.2 Statistikområde

Jordbrukets ekonomi

A.3 Statistikprodukten ingår i Sveriges officiella statistik

A.4 Ansvarig

Jordbruksverket
551 82 Jönköping
Kontaktperson: Hans Jönrup
Telefon: 036-15 59 33
Telefax: 036-34 01 96
E-post: hans.jonrup@sjv.se

A.5 Producent

Statistiska centralbyrån (SCB)
701 89 Örebro
Kontaktperson: Lars Persson
Telefon: 019-17 65 75
Telefax: 019-17 69 96
E-post: lars.g.persson@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Statistiken framställs enbart genom registerbearbetningar.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100).

Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Enligt beslut av Riksarkivet (RA) hösten 1999 skall ADB-register friställas när de inte längre behövs för statistikproduktion.

A.9 EU-reglering

Någon EU-reglering föreligger inte för den statistik som ingår i det för inkomståret 2002 något förkortade statistiska meddelande. Delar av den normalt publicerade statistiken följer en av EU:s statistikbyrå Eurostat framtagna manual och översänds till Eurostat enligt informell överenskommelse ("gentlemen's agreement").

A.10 Syfte och historik

Undersökningens syfte är att dels belysa utvecklingen och sammansättningen av jordbrukarhushållens inkomster vid olika grupper av jordbruksföretag, dels att belysa utvecklingen av disponibel inkomst (och dess sammansättning) för jordbrukarhushåll och andra hushållsgrupper. Undersökningen har genomförts för vart år sedan inkomståret 1984 med undantag för inkomståren 1993 och 1994. Före 1984 ingick vissa uppgifter om taxerade nettointäkter och avdrag i den dåvarande deklarationsundersökningen för jordbrukare (DU). Från och med inkomståret 1999 har bearbetningen utökats så att den också ger underlag för den svenska rapporteringen till Eurostats statistikgren IAHS (Income of the Agricultural Households Sector).

A.11 Statistikanvändning

Statistiken används av DG Agri som underlag för bedömningar om den ekonomiska utvecklingen inom EU:s jordbruk. I Sverige används statistiken av branschorganisationer, enskilda företag, Sveriges lantbruksuniversitet, Livsmedelsekonomiska institutet och Jordbruksverket som underlag för jordbrukspolitiska ställningstaganden, ekonomiska bedömningar, kalkyler, prognoser och utredningar.

A.12 Uppläggning och genomförande

Uppgiftsinsamling/Mätning

Undersökningen baseras på en samkörning mellan statistikregistren Lantbrukets företagsregister (LBR) och Inkomst- och Taxeringsregistret (IoT). Sedan inkomståret 1999 har även en bearbetning gjorts av variabler från IoT i den longitudinella individdatabasen LINDA.

A.13 Planerade förändringar i kommande undersökningar

För inkomståret 2003 kommer åter att redovisas resultat enligt de definitioner som Eurostats statistikgren IAHS uppställer. Beräkningar av antal konsumtionsenheter planeras att införas när en ny skala för detta har bestämts. Några förändringar därutöver planeras för närvarande inte.

B. Kvalitetsdeklaration

0 Inledning

Denna undersökningens syfte är att dels belysa utvecklingen och sammansättningen av jordbrukarhushållens inkomster vid olika grupper av företag, dels att belysa utvecklingen av disponibel inkomst (och dess sammansättning) för jordbrukarhushåll och andra hushållsgrupper. Denna statistik baseras på en samkörning mellan statistikregistren Lantbrukets företagsregister (LBR) och Inkomst- och Taxeringsregistret (IoT). Sedan inkomståret 1999 har även en bearbetning gjorts av variabler från IoT i den longitudinella individdatabasen LINDA.

1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

- Genomsnittliga hushållsinkomster (och deras sammansättning i form av taxerade inkomster, avdrag samt positiva och negativa transfereringar) enligt tidigare svenska definitioner av jordbrukarhushåll.
- Genomsnittliga disponibla inkomster (och deras sammansättning) för jordbrukarhushåll och jämförelsegrupper enligt IAHS:s definitioner.

I de statistiska meddelandena avseende inkomståren 2001 och 2002 har redovisningen av de senare måst utgå.

1.1.1 Objekt och population

- Vid redovisning av Genomsnittliga hushållsinkomster utgörs populationen av samtliga jordbrukarhushåll i landet som driver jordbruksföretag med mer än 2,0 hektar åker eller stora djurbesättningar. Dock ingår inte hushåll som driver företaget i aktieföretagsform.
- Vid redovisning av Genomsnittliga disponibla inkomster utgörs populationen av jordbrukarhushåll och övriga hushåll enligt IAHS:s definition.

1.1.2 Variabler

Ingående variabler framgår av nedanstående förteckning.

Antalsuppgifter

Antal brukare och maka/make – kvinnor

Antal brukare och maka/make – män

Antal hushållsmedlemmar

Antal hushåll

Antal hushållsmedlemmar per hushåll

Uppgifter om taxerade förvärvsinkomster m.m.

Taxerade förvärvsinkomster och avdrag m.m. samt nettoinkomst av näringsverksamhet under det aktuella året

Inkomst av näringsverksamhet

Inkomst av tjänst

Därav pension m.m.

Sammanräknad förvärvsinkomst

Taxerad förvärvsinkomst

Beskattningsbar förvärvsinkomst

Redovisat överskott av näringsverksamhet

Överskott som kvittats mot tidigare års underskott

Totalt överskott av näringsverksamhet

Årets underskott av näringsverksamhet

Nettoinkomst av näringsverksamhet

Taxerade kapitalinkomster och kapitalutgifter

Räntefördelning netto

Överskott av kapital

Underskott av kapital

Nettoinkomst av kapital

Skatter

Allmän pensionsavgift

Skatt på förvärvsinkomster

Skatt på kapitalinkomster
Övriga skatter
Skattereduktioner
Skatter och allmän pensionsavgift

Hushållsinkomst före och efter transfereringar

Nettoförändring av expensionsmedel
Allmänna avdrag
Hushållsinkomst före skattefria positiva transfereringar och skatter m.m.
Skattefria positiva transfereringar
Övriga negativa transfereringar
Hushållsinkomst efter transfereringar

Därutöver ingår i observationsregistret ett antal icke publicerade resultatvariabler, bakgrundsvariabler och variabler som används för avstämningar.

1.1.3 Statistiska mått

Denna statistik innehåller i första hand skattningar av typen **medelvärden** men även av typen **totaler** efter gruppindelningar som beskrivs i avsnitt 1.1.4.

Storheter av typ **total**:

- Antal hushåll
- Antal hushållsmedlemmar

Storheter av typ **medelvärde**:

- Antal medlemmar per hushåll
- Hushållsinkomst (samt ingående taxerade inkomster och avdrag samt positiva och negativa transfereringar)

1.1.4 Redovisningsgrupper

Uppgifter om antal hushåll och hushållsmedlemmar m.m. samt taxerade förvärvsinkomster m.m. redovisas enligt den svenska definitionen av jordbrukarhushåll för

- hela riket
- tre riksområden (RO)
- åtta storleksgrupper där storleken mäts i areal åker
- tio driftsinriktningar enligt den svenska typologin
- fyra åldersgrupper
- län

Utöver detta redovisas normalt uppgifter om antal hushåll och hushållsmedlemmar m.m. samt disponibla inkomster m.m. enligt IAHS:s definitioner. I de statistiska meddelandena avseende inkomståren 2001 och 2002 har denna redovisningen måst utgå.

1.1.5 Referenstider

Kalenderåret 2002.

1.2 Fullständighet

-

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Resultaten för jordbrukarhushållen grundas på totalbearbetningar.

2.2 Osäkerhetskällor

Den väsentliga osäkerhetskällan består i att vid matchningen mellan två register mindre än en procent av brukarna i LBR inte har kunnat återfinnas i IoT.

2.2.1 Urval

Denna undersökning är en totalundersökning vad avser jordbrukarhushållen.

2.2.2 Ramtäckning

Övertäckning och undertäckning av jordbrukarhushåll bedöms vara mycket liten varför effekten av dessa torde vara försumbar.

2.2.3 Mätning

Uppgifterna baseras på SCB:s Inkomst- och Taxeringsregister, IoT, och några mätfel förekommer inte.

2.2.4 Svartsbortfall

Svartsbortfall förekommer inte. Däremot finns ett bortfall beroende på att vid matchning mellan två register något mindre än en procent av brukarna i LBR inte har kunnat återfinnas i IoT. Någon justering för detta bortfall har inte gjorts.

2.2.5 Bearbetning

Samkörning mellan register vid SCB

2.2.6 Modellantaganden

För jordbrukarna blir antalet vuxna barn som förs till samma hushåll som föräldrarna överdrivet stort, eftersom det ofta finns mer än en bostad på jordbruksfastigheterna och regeln i RTB är att två generationer som bor på samma fastighet förs till samma hushåll. Vid bearbetningen för jordbrukarhushållens inkomster har därför en schablon införts som innebär att barn i jordbrukarfamiljer ansetts ha eget hushåll från och med det år de fyllt 30 år. Detta är naturligtvis inte alltid fallet lika väl som en del barn under 30 år har eget hushåll på samma fastighet som föräldrarna. Denna schablonbehandling har ändå ansetts komma närmare de faktiska förhållandena än att helt gå på uppgiften i RTB.

Till och med inkomståret 1990 baserades undersökningen av jordbrukarnas nettointäkter m.m. till största delen på en sambearbetning av Deklarationsundersökningen för jordbrukare (DU) och den totalräknade inkomststatistiken. Eftersom urvalet till DU var relativt litet kunde förekomsten i urvalet av enstaka företagare med extrema inkomster utanför jordbruket starkt snedvrída resultaten i enskilda grupper och omöjliggöra en jämförelse av utvecklingen mellan åren. För att begränsa sådan störande inverkan fördes företaget till gruppen juridiska personer och de hushållen på dessa företag ingick inte i beräkningen av hushållsinkomster.

För att inte ändra den tidigare nivån i undersökningen har ungefär samma förfarande tillämpats även från och med 1991 när resultaten tas fram genom en totalundersökning. Gränsen för inkomster från annat än näringsverksamhet, är från och med inkomståret 1995 24 basbelopp. 24 basbelopp motsvarade 909 600 kronor år 2002. Viss avgränsning görs också av företag med mycket extrema skattepliktiga tillgångar och/eller extremt stort underskott av näringsverksamhet (som då praktiskt taget undantagslöst härrör från annan verksamhet än jordbruk). Gränsen är i det förra fallet 200 basbelopp plus 0,25 basbelopp per standardtimme och i det senare fallet 24 basbelopp plus 0,02 basbelopp per standardtimme. För t.ex. ett företag med 1 000 standardtimmar innebär det att gränserna år 2002 är 17,1 miljoner kronor för skattepliktiga tillgångar och

1 667 600 kronor för underskott av näringsverksamhet.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

-

3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Årlig sedan 1984 med undantag för inkomståren 1993 och 1994 för vilka inga bearbetningar gjorts.

3.2 Framställningstid

Resultaten redovisas normalt i oktober, 22 månader efter inkomstårets utgång.

3.3 Punktlighet

Publicering sker enligt publiceringsplanen för serien Sveriges officiella statistik.

4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Det från och med år 2000 förändrade sättet att producera Lantbruksregistret (LBR) har medfört att antalet redovisade brukare per företag minskat något samtidigt som andelen äldre brukare minskat kraftigt. Det senare gäller framför allt brukare som är 65 år och äldre. Effekten av dessa förändringar har uppskattats medföra att resultaten för hela riket för de flesta variabler ökat med 1 à 2 procent mellan 1999 och 2000. För överskott av kapital och nettoinkomst av kapital har inverkan haft en sänkande effekt på omkring 1 procent. För pensionsinkomsten slutligen beräknas att inverkan haft en sänkande effekt med hela 8 procent. Eftersom förändringen av andelen pensionärer, som orsakats av den förändrade sättet att producera LBR, varierar mellan olika redovisningsgrupper bör förändringarna mellan 1999 och 2000 för dessa tolkas med försiktighet.

Därutöver gäller från och med inkomståret 1999 att de redovisade uppgifterna avser medelvärden per hushåll. Tidigare redovisades uppgifter för brukaren inklusive samtaxerad maka/make. Resultaten för 1999 och följande år är därför inte direkt jämförbara med tidigare redovisade resultat för 1998 och tidigare. Jämförbarheten för gruppindelningar som bygger på den svenska typologin påverkas mycket starkt av den förändrade beräkningsmetodik som tillämpas för typologin från och med 1999.

För äldre uppgifter gäller att vissa uppgifter om taxerade nettointäkter och avdrag fanns i dåvarande Deklarationsundersökningen för jordbrukare (DU) för tiden före 1984. I stort sett samma grupper av företag har studerats sedan 1984. Variabelinnehållet har också varit relativt oförändrat. Däremot försvårade 1990 års skattereform väsentlig jämförelser mellan år före 1991 och perioden därefter. Även de förändringar för företagare som infördes från och med inkomståret 1994 försvårar i viss utsträckning jämförelser mellan perioden före och efter förändringen.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Klassindelningen ansluter till den som används inom annan jordbruksstatistik. Redovisningsvariablerna är i huvudsak desamma som används i annan svensk inkomststatistik respektive Eurostats statistikgren IAHS.

4.3 Sam användbarhet med annan statistik

I princip används från och med inkomståret 1999 samma hushållsbegrepp som i

den totalräknade inkomststatistiken. Den tidigare avgränsningen till brukare inkl. samtaxerad maka/make skiljer sig däremot något från de definitioner av familj/hushåll som tillämpas i annan inkomststatistik.

5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

De årliga statistikuppgifterna publiceras ifrån och med redovisningen av inkomståret 2000 enbart som webb-SM i SM-serie JO 42. I de statistiska meddelandena finns förklarande text och texttabeller samt huvudtabeller. Vissa uppgifter publiceras också i Jordbruksstatistisk årsbok.

5.2 Presentation

Framgår av ovan angivet SM.

5.3 Dokumentation

Hittillsvarande dokumentation har förts manuellt i pärmar genom skriven programdokumentation och postbeskrivningar. Från och med inkomståret 1999 är avsikten att dokumentationen skall ske i SCBDOK.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Det slutliga observationsregistret, som än så länge finns i form av SAS-filer, är åtkomligt via PC från server.

5.5 Upplysningstjänster

SCB besvarar frågor om undersökningens innehåll och genomförande (Se punkt A5).

2004-10-25